

Uppdrag - Översyn rabattstruktur och zonindelning

Inledning

- Avdelningen har fått i uppdrag av hållbarhetsnämnden att göra en översyn av rabattstruktur och zonindelning.
- X-trafik har tolkat uppdraget som att utgångspunkten har varit att ekonomin ska vara oförändrad. Syftet med en förändrad rabattstruktur och zonindelning ska vara att kollektivtrafiken ska upplevas enklare och vara så attraktiv som möjligt.
- X-trafik har inte tagit fram förslag till beslut utan har endast tagit fram fyra olika räkneexempel i syfte att beskriva olika utfall och konsekvenser.

Bakgrund

Zonstruktur

I juni 2015 genomfördes en förändring av zoner och priser

- Antalet zoner minskade från 79 till 12
- Större områden skapades som gav kunden möjlighet att resa längre på sin biljett
- Städer som hade stadstrafik blev egna stadszoner, en kommun bestod av maximalt två zoner

Prismodell

Med start under augusti 2019 infördes nuvarande prismodell

- Prissättningen utgår ifrån en zon för förköpt enkelbiljett vuxen och priset ökar sedan linjärt per zon
- Rabatt 50% för vissa kundkategorier på enkel-, 24-timmars-, 30-dagars samt årsbiljetter
- Enkelbiljetter och 24-timmarsbiljetter som köps ombord är ca 30% dyrare vilket bidrar till att fler kunder köper sin biljett i förväg och detta minskar tiden för ombordstigning

Nuläge

Upplevd prisvärdhet

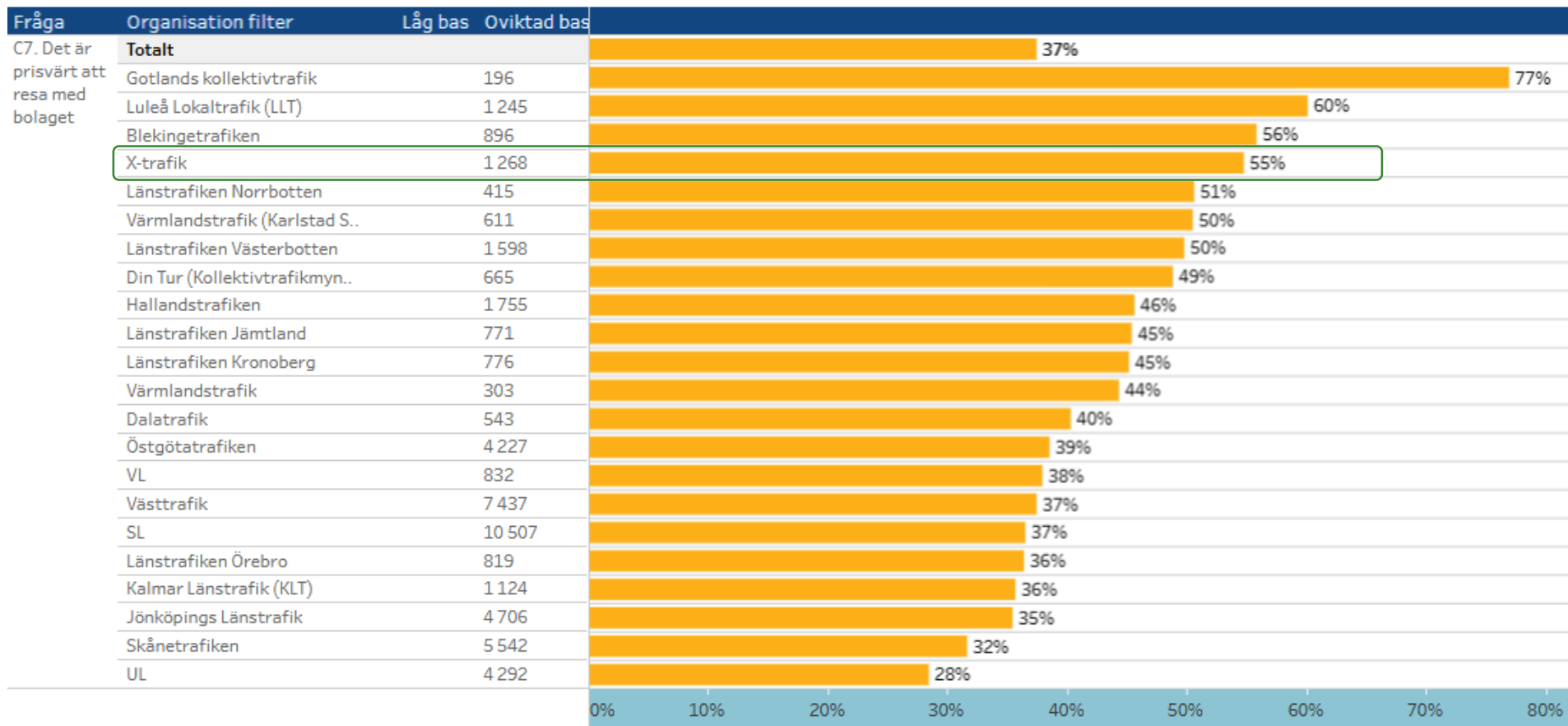
- Med fler zonsteg blir prissättningen mer "rättvis", man betalar mer ju längre man reser
- Långa resor är prisvärda idag

Hur köper man biljett?

- Biljett kan relativt enkelt köpas i förväg i X-trafik app som sedan blippas vid ombordstigning
- Vill man så kan man även köpa biljett av personalen ombord och enkelt betala med betalkort
- Den digitala mognaden har ökat i samhället vilket har gjort att användningen av appen ökat och är X-trafiks främsta försäljningskanal där 85% av alla biljetter köps idag

Kunder som instämmer i frågan att det är prisvärt att resa med X-trafik

2023-01-01– 2023-12-31

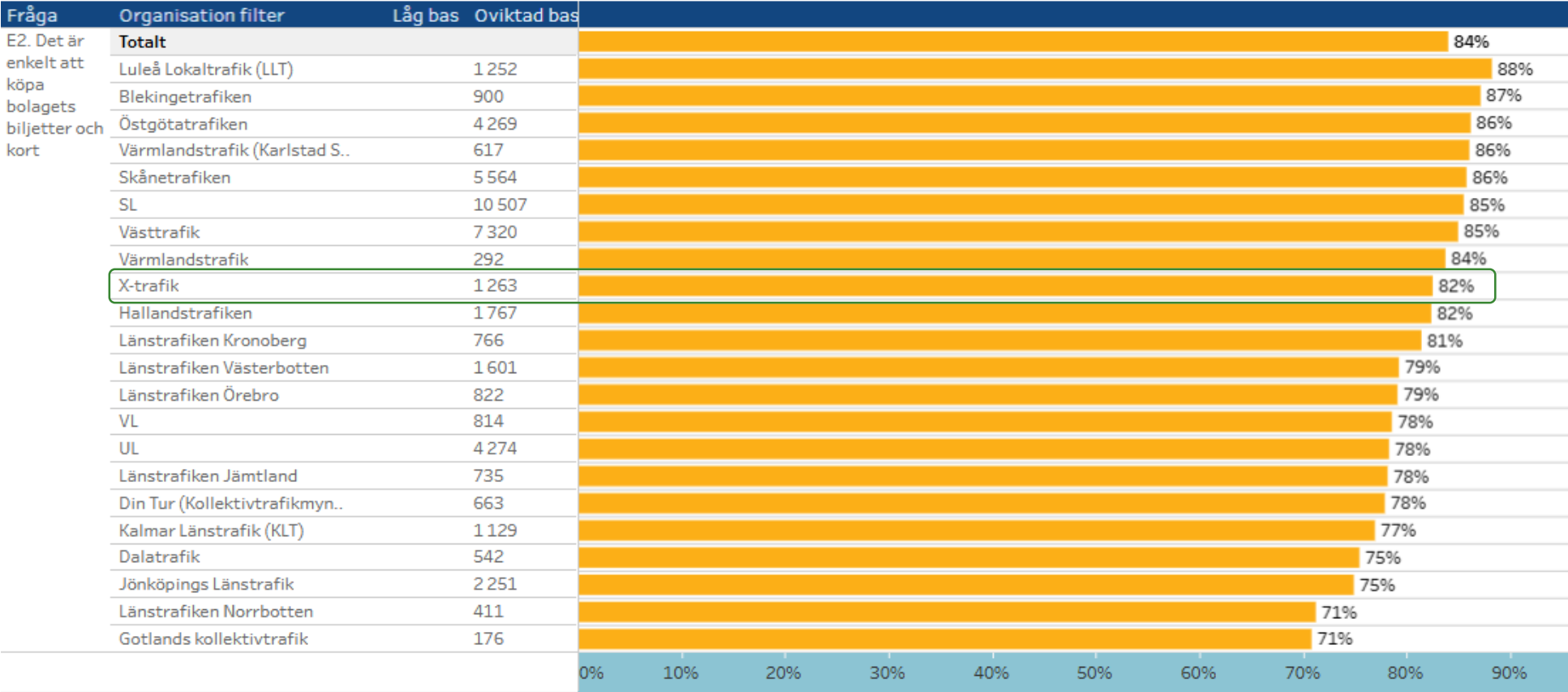

X-trafik har gått från fjärde plats 2023 (55%) till nionde plats 2024 (43%)

Från januari 2024 används ett nytt mätverktyg för undersökningen vilket kan påverka jämförelserna mellan åren. Andra faktorer som kan påverka utfallet kan vara prisjusteringar samt ändrat pris vid betalning med reskassa.

Kunder som instämmer i frågan om det är enkelt att köpa X-trafiks biljetter och kort

2023-01-01– 2023-12-31

X-trafik har gått från nionde plats 2023 (82%) till nittonde plats 2024 (75%)

Betyget för enkelheten är fortsatt väldigt högt även om resultatet sjunkit. Från januari 2024 används ett nytt mätverktyg för undersökningen vilket kan påverka jämförelserna mellan åren. Andra faktorer som kan påverka utfallet kan vara prisjusteringar samt ändrat pris vid betalning med reskassa.

Nationell prisjämförelse 2023

Enkelbiljett tätort

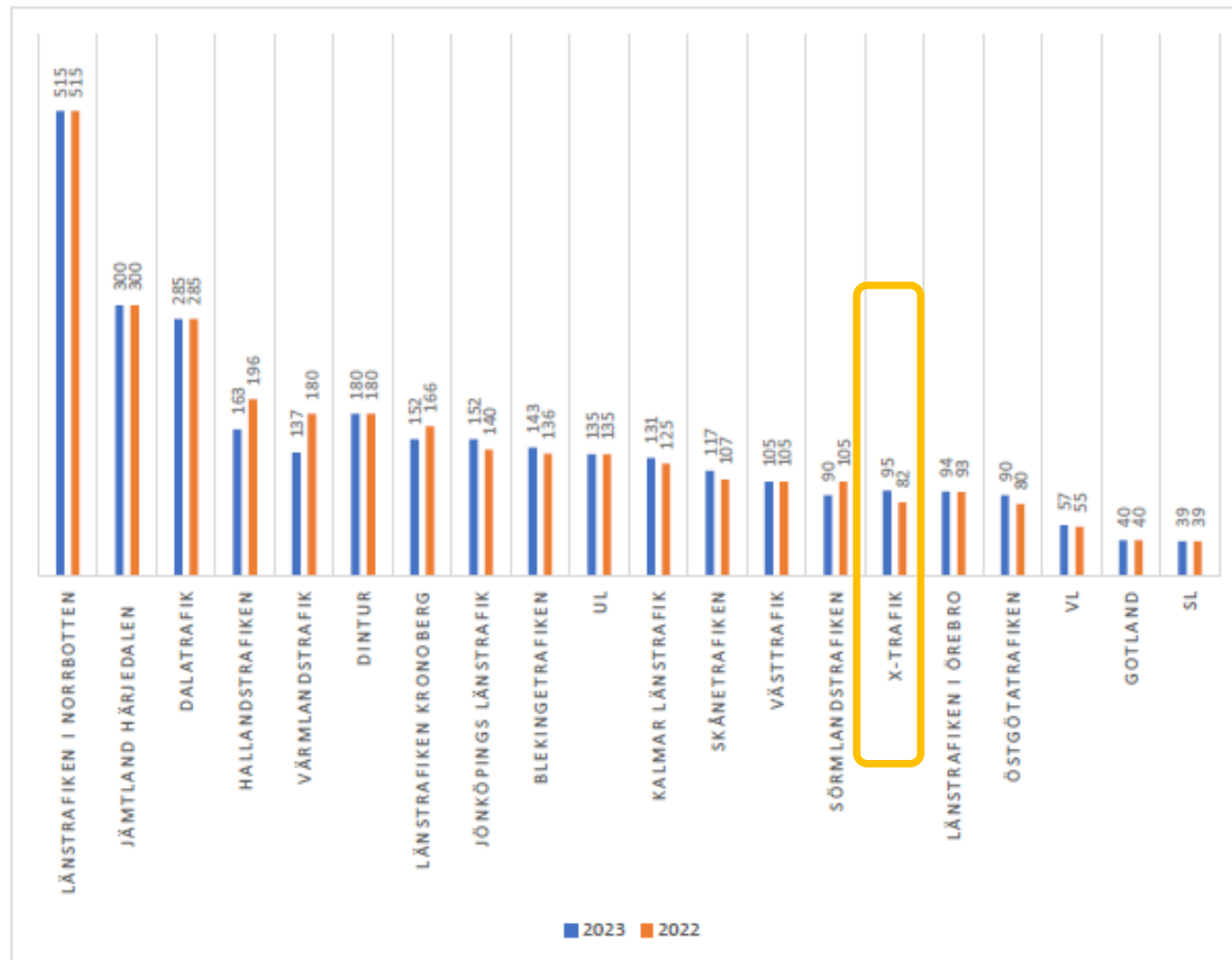
Medelpriset för en enkelbiljett i tätort är 30,32 kr vilket är 4% högre än 2022 då medelpriset var 29,32 kr.

Nationell prisjämförelse 2023

Enkelbiljett län

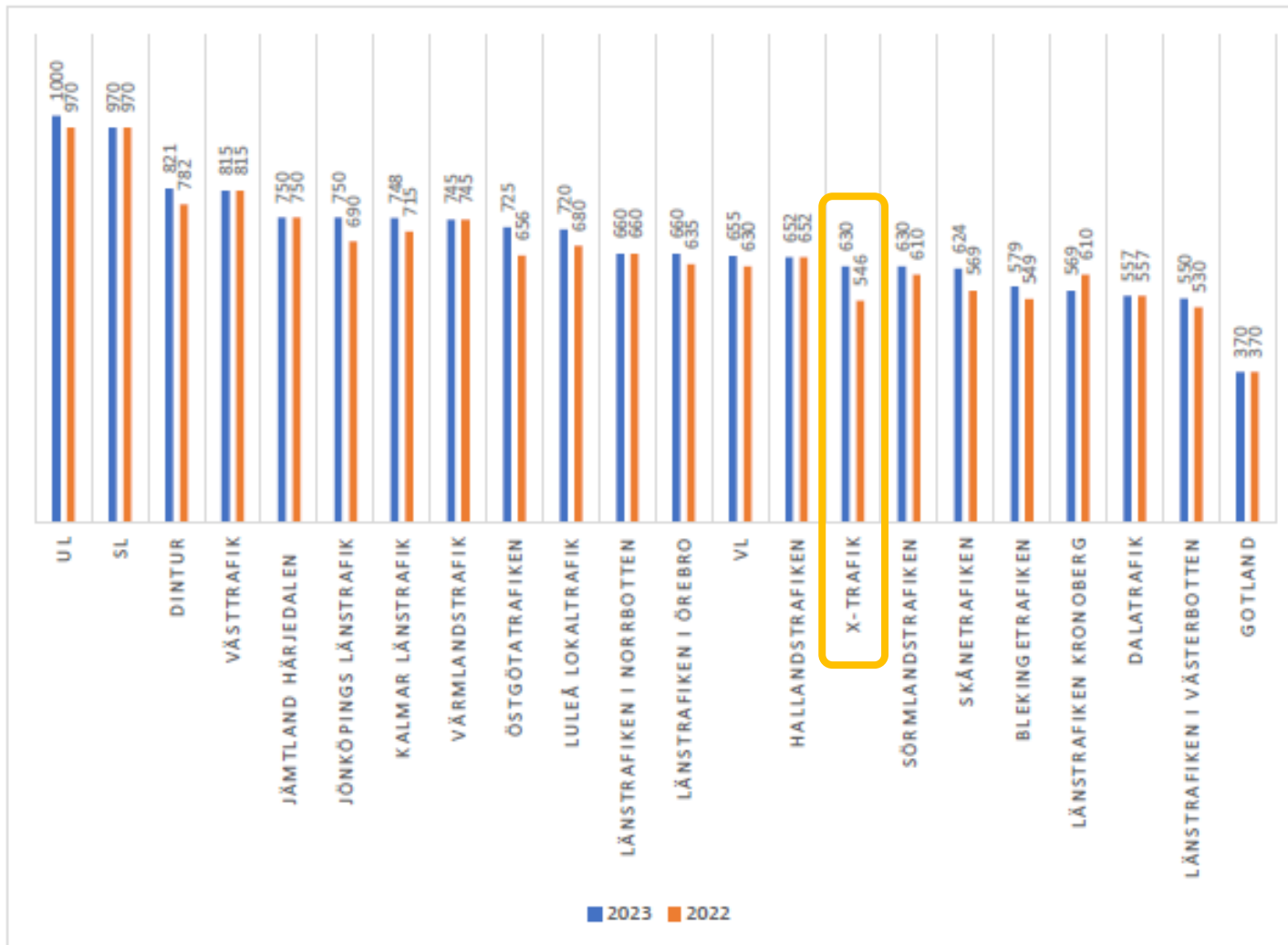
Syftet med frågan är att ta reda på vad det kostar att köpa en enkelbiljett med giltighet i hela länet.

Nationell prisjämförelse 2023

Periodbiljett tätort

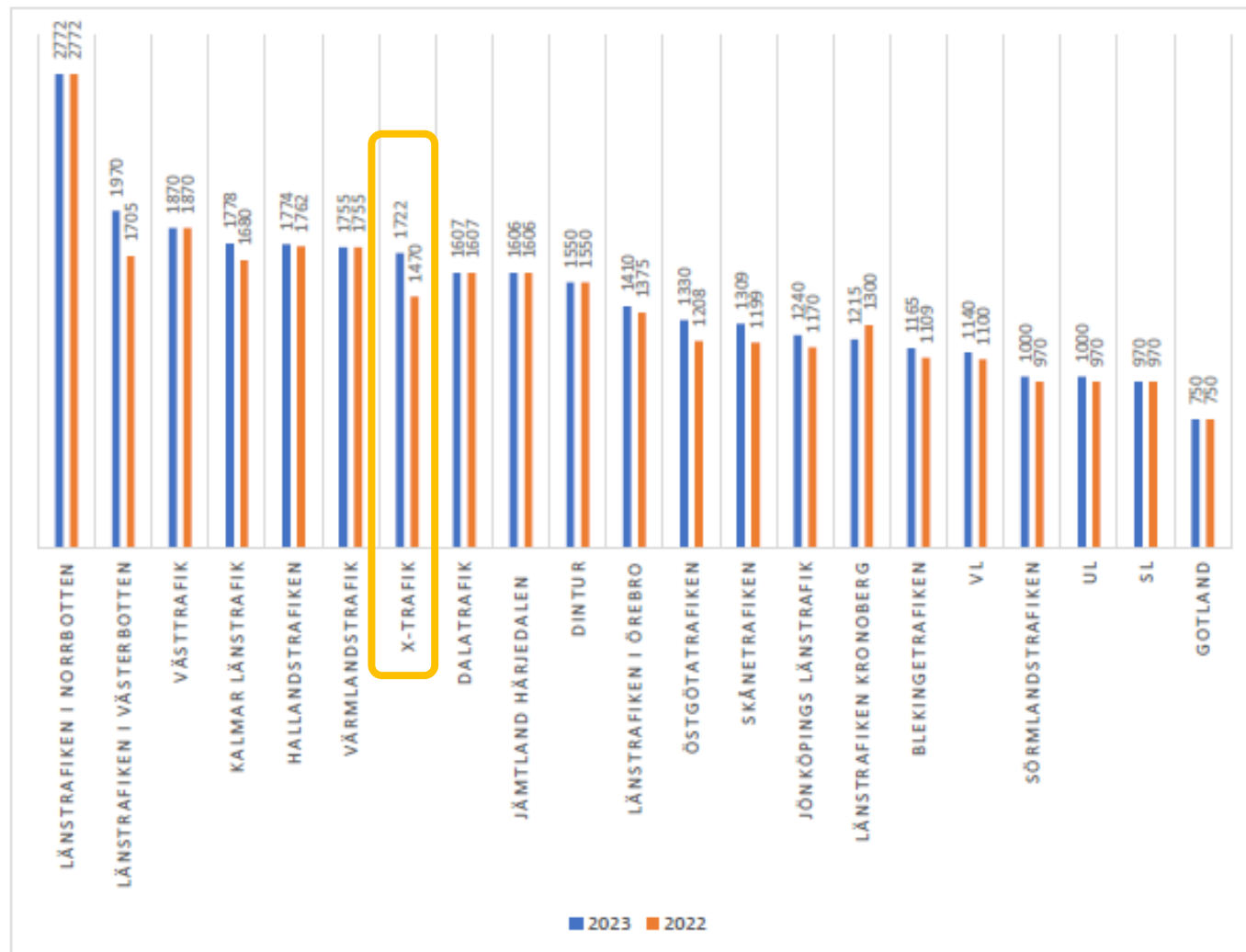
Medelpriset för en periodbiljett i tätort är 690 kr vilket är 4% högre än 2022 då medelpriset var 668 kr.

Nationell prisjämförelse 2023

Periodbiljett län

Medelpriset för en periodbiljett för hela länet är 1473 vilket är 4% högre än 2022 då medelpriset var 1424 kr.

Nationell prisjämförelse 2023

- Sedan jämförelsen gjordes 2023 har flera RKM:er justerat sina priser och rabatter
- Det är endast SL och UL som har en zon, deras nuvarande priser för vuxen är:

SL

Enkelbiljett 42 kr och periodbiljett 1 020 kr

Rabatterat pris har ca 35% rabatt

UL

Enkelbiljett 39 kr och periodbiljett 1 030 kr

Rabatterat pris har 30% rabatt

Andel resor och sålda biljetter

- 64 procent av alla **resor** sker inom en zon idag.
- En stor andel av alla **sålda biljetter** gäller för en zon.

Andel av antal sålda biljetter per biljettyp och antal zoner under perioden oktober 2023 - september 2024

Enkelbiljetter		30 dagars		År	
Zon	Andel	Zon	Andel	Zon	Andel
1	56,7%	1	46,1%	1	42,7%
2	23,4%	2	16,8%	2	20,7%
3	11,4%	3	7,6%	3	11,5%
4	3,9%	4	2,8%	4	5,9%
5	0,8%	5	26,6%	5	19,2%
6	3,8%				

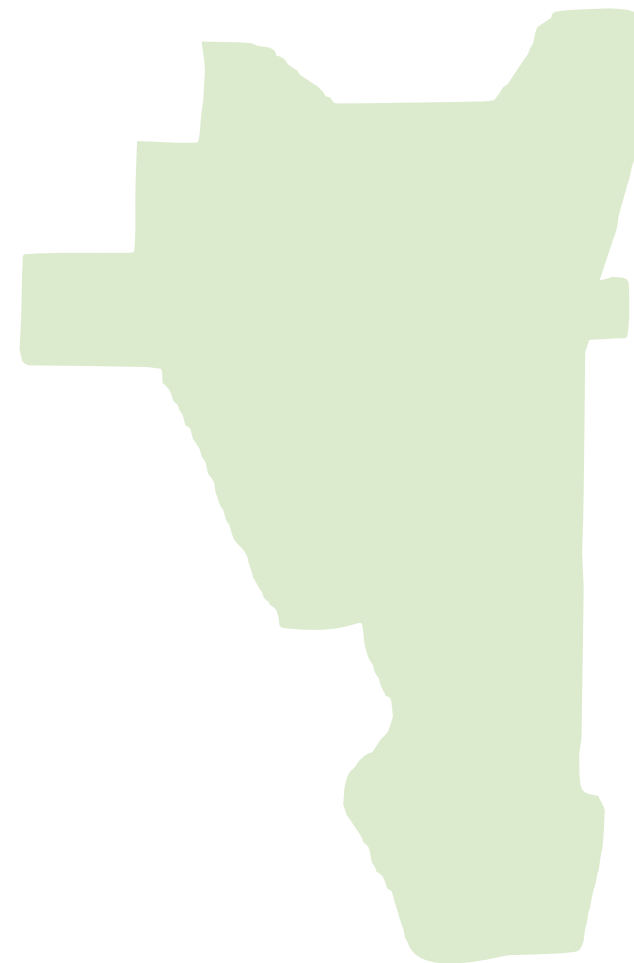
Andel sålt belopp

Totalt enkel- och periodbiljetter		
Zon	Belopp	Andel
1	82 207 170 kr	39,2%
Fler än en zon	127 350 198 kr	60,8%
	209 557 368 kr	100,0%

Enkelbiljetter			Periodbiljetter		
Zon	Belopp	Andel	Zon	Belopp	Andel
1	42 747 542 kr	42,9%	1	39 459 628 kr	35,9%
Fler än en zon	56 950 272 kr	57,1%	Fler än en zon	70 399 926 kr	64,1%
	99 697 814 kr	100%		109 859 554 kr	100%

En zon

- En zon med giltighet i hela länet, samt resor till/från Sundsvall och Falun, för alla biljetter.
- Alla biljetter går att köpa för vuxen och rabatterad (7-19 år, studerande, förmånstagare)
 - Enkelbiljett
 - 24-timmarsbiljett
 - 30-dagarsbiljett
 - Årsbiljett
- Rabatten för rabatterat pris ändras från 50% till 35%
- Prishöjning av seniorbiljetten med 20%
- Prishöjning av SJ-tillägget med 65%

Exempel A - En zon

Enkelbiljetter Vuxen

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	32	39	7	46	56	10
2	45	39	-6	64	56	-8
3	58	39	-19	83	56	-27
4	71	39	-32	101	56	-45
5	84	39	-45	120	56	-64
6	97	39	-58	139	56	-83

30 dagarsbiljetter Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	672	936	264
2	945	936	-9
3	1218	936	-282
4	1491	936	-555
5	1764	936	-828
SJ-tåg tillägg	244	403	159

Årsbiljetter Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	6720	9360	2640
2	9450	9360	-90
3	12180	9360	-2820
4	14910	9360	-5550
5	17640	9360	-8280
SJ-tåg tillägg	2440	4030	1590

Enkelbiljetter 7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	16	25	9	23	36	13
2	23	25	2	32	36	4
3	29	25	-4	42	36	-6
4	36	25	-11	51	36	-15
5	42	25	-17	60	36	-24
6	49	25	-24	70	36	-34

30 dagarsbiljetter 7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	336	608	272
2	473	608	135
3	609	608	-1
4	746	608	-138
5	882	608	-274
SJ-tåg tillägg	244	403	159

Årsbiljetter 7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	3360	6080	2720
2	4730	6080	1350
3	6090	6080	-10
4	7460	6080	-1380
5	8820	6080	-2740
SJ-tåg tillägg	2440	4030	1590

Senior

	Nuvarande	Nytt	Förändring
30 dagar	300	360	60
År	3600	4320	720

Exempel B - En zon

Enkelbiljetter

Vuxen

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	32	43	11	46	61	15
2	45	43	-2	64	61	-3
3	58	43	-15	83	61	-22
4	71	43	-28	101	61	-40
5	84	43	-41	120	61	-59
6	97	43	-54	139	61	-78

30 dagarsbiljetter

Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	672	839	167
2	945	839	-106
3	1218	839	-379
4	1491	839	-652
5	1764	839	-925
SJ-tågtillägg	244	403	159

Årsbiljetter

Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	6720	8385	1665
2	9450	8385	-1065
3	12180	8385	-3795
4	14910	8385	-6525
5	17640	8385	-9255
SJ-tågtillägg	2440	4030	1590

Enkelbiljetter

7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	16	28	12	23	40	17
2	23	28	5	32	40	8
3	29	28	-1	42	40	-2
4	36	28	-8	51	40	-11
5	42	28	-14	60	40	-20
6	49	28	-21	70	40	-30

30 dagarsbiljetter

7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	336	545	209
2	473	545	72
3	609	545	-64
4	746	545	-201
5	882	545	-337
SJ-tågtillägg	244	403	159

Årsbiljetter

7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	3360	5450	2090
2	4730	5450	720
3	6090	5450	-640
4	7460	5450	-2010
5	8820	5450	-3370
SJ-tågtillägg	2440	4030	1590

Senior

	Nuvarande	Nytt	Förändring
30 dagar	300	360	60
År	3600	4320	720

En zon för enkelbiljetter samt en och två zoner för periodbiljetter

- **Enkelbiljetter**

- En zon med giltighet i hela länet, samt resor till/från Sundsvall och Falun

- **Periodbiljetter**

- En zon med giltighet i respektive stad Gävle, Sandviken, Söderhamn, Bollnäs och Hudiksvall *eller* med giltighet i länet exklusive städerna
- Två zoner ger giltighet i hela länet inklusive städerna, samt resor till/från Sundsvall och Falun

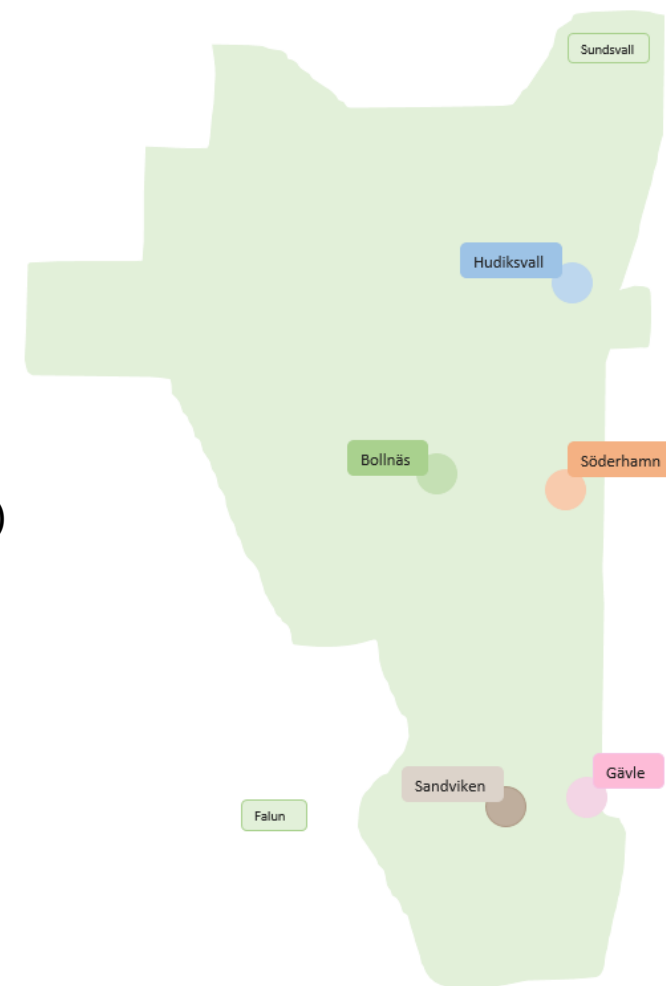
- Alla biljetter går att köpa för vuxen och rabatterad (7-19 år, studerande, förmånstagare)

- Enkelbiljett
- 24-timmarsbiljett
- 30-dagarsbiljett
- Årsbiljett

- Rabatten för rabatterat pris ändras från 50% till 35%

- Prishöjning av seniorbiljetterna med 20%

- Prishöjning av SJ-tillägget med 65%

Exempel C – En zon för enkelbiljetter samt en och två zoner för periodbiljetter

Enkelbiljetter
Vuxen

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	32	39	7	46	56	10
2	45	39	-6	64	56	-8
3	58	39	-19	83	56	-27
4	71	39	-32	101	56	-45
5	84	39	-45	120	56	-64
6	97	39	-58	139	56	-83

30 dagarsbiljetter
Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	672	750	78
2	945	1150	205
3	1218	1150	-68
4	1491	1150	-341
5	1764	1150	-614
SJ-tåg tillägg	244	403	159

Årsbiljetter
Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	6720	7500	780
2	9450	11500	2050
3	12180	11500	-680
4	14910	11500	-3410
5	17640	11500	-6140
SJ-tåg tillägg	2440	4030	1590

Enkelbiljetter
7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	16	25	9	23	36	13
2	23	25	2	32	36	4
3	29	25	-4	42	36	-6
4	36	25	-11	51	36	-15
5	42	25	-17	60	36	-24
6	49	25	-24	70	36	-34

30 dagarsbiljetter
7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	336	488	152
2	473	748	275
3	609	748	139
4	746	748	2
5	882	748	-134
SJ-tåg tillägg	244	403	159

Årsbiljetter
7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	3360	4880	1520
2	4730	7480	2750
3	6090	7480	1390
4	7460	7480	20
5	8820	7480	-1340
SJ-tåg tillägg	2440	4030	1590

Senior

	Nuvarande	Nytt	Förändring
30 dagar	300	360	60
År	3600	4320	720

Exempel D – En zon för enkelbiljetter samt en och två zoner för periodbiljetter

Enkelbiljetter
Vuxen

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	32	44	12	46	63	17
2	45	44	-1	64	63	-1
3	58	44	-14	83	63	-20
4	71	44	-27	101	63	-38
5	84	44	-40	120	63	-57
6	97	44	-53	139	63	-76

30 dagarsbiljetter
Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	672	670	-2
2	945	940	-5
3	1218	940	-278
4	1491	940	-551
5	1764	940	-824
SJ-tåg tillägg	244	403	159

Årsbiljetter
Vuxen

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	6720	6700	-20
2	9450	9400	-50
3	12180	9400	-2780
4	14910	9400	-5510
5	17640	9400	-8240
SJ-tåg tillägg	2440	4030	1590

Enkelbiljetter
7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Förköp			Ombord		
	Nuvarande	Nytt	Förändring	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	16	29	13	23	41	18
2	23	29	6	32	41	9
3	29	29	0	42	41	-1
4	36	29	-7	51	41	-10
5	42	29	-13	60	41	-19
6	49	29	-20	70	41	-29

30 dagarsbiljetter
7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	336	436	100
2	473	611	138
3	609	611	2
4	746	611	-135
5	882	611	-271
SJ-tåg tillägg	244	403	159

Årsbiljetter
7-19 år, studerande, förmånstagare

Zoner	Nuvarande	Nytt	Förändring
1	3360	4360	1000
2	4730	6110	1380
3	6090	6110	20
4	7460	6110	-1350
5	8820	6110	-2710
SJ-tåg tillägg	2440	4030	1590

Senior

	Nuvarande	Nytt	Förändring
30 dagar	300	360	60
År	3600	4320	720

Prisförändring andel sålda biljetter

Cirka 50% av alla biljetter som säljs för vuxen får ett högre pris i samtliga exempel utom exempel D där andelen är något lägre.

Cirka 85% av alla rabatterade biljetter som säljs får ett högre pris i samtliga exempel.

	Vuxen	Rabatterad
Högre pris	ca 50%	ca 85%
Lägre pris	ca 50%	ca 15%

Sålt belopp fördelat på vuxen och rabatterad

Av det totala försäljningsbeloppet av vuxen och rabatterade biljetter står vuxenbiljetter för 140,4 mnkr vilket motsvarar 71% av totalen och rabatterade biljetter för 57,7 mnkr vilket motsvarar 29% av totalen.

Hur beräkningarna är gjorda

Exemplen på priser har beräknats utifrån en antagen minskad försäljning med 10% för resor i en zon samt en ökad försäljning för längre resor.

Vi har kvar ett högre pris ombord jämfört med förköp och vi har inte tagit hänsyn till eventuell överströmning från ombordförsäljning till förköp.

Samtliga exempel bygger på att vi beräknas få samma resultat av försäljningen som vi hade för perioden oktober 2023 – september 2024 med ändrade förutsättningar:

- Rabatten ändras för rabatterat pris från 50% till 35%
- Prishöjning av seniorbiljetterna med 20% från nuvarande 300 kr till 360 kr
- Prishöjning av SJ-tillägget med 65% från nuvarande 244 kr till 403 kr
- Priserna för de tillköp som görs av kommunerna för Ung i och 65+ ändras inte, priserna som ändras berör endast privatkund

Sammanfattning

- Färre zoner ger en ökad enkelhet vid köp av biljett
- Vi bedömer att det finns en påtaglig risk att resandet minskar initialt
- Stor osäkerhet i beräkningarna för hur både resor och försäljning kan komma att påverkas
- Med lägre priser för långa resor finns det en möjlig risk för att vi kan få kapacitetsproblem, framförallt på tågen
- Avtalen för kommunernas tillköp av 65+ och Ung i biljetter måste ses över och förhandlas om
- Resandeincitamentsavtalet för Gävle stad behöver ses över och förhandlas om

Xtrafik

En del av
Region Gävleborg

xtrafik.se